

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 25Co/4/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2517204538
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 05. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Fedor Benka
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2021:2517204538.2

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Fedora Benku a sudcov JUDr. Ľubice Spálovej a JUDr. Petra Dumana, v spore žalobcov: 1. Mgr. B. V., rod. V., nar. XX.XX.XXXX, 2. C. V., rod. K., nar. XX.XX.XXXX, 3. MUDr. N. V., rod. M., nar. XX.X.XXXX, 4. L. W., rod. W., nar. X.XX.XXXX, 5. Z. W., rod. Y., nar. XX.X.XXXX, 6. Y. A., rod. A., nar. X.XX.XXXX, 7. Q. A., rod. C., nar. X.X.XXXX, 8. T. Y., rod. K., nar. XX.XX.XXXX, 9. M. Y., rod. Y., nar. XX.XX.XXXX, 10. Mgr. B. C., rod. C., nar. X.X.XXXX, a 11. Ing. Arch. V. C., rod. K., nar. XX.X.XXXX, všetci trvale bytom Sv. Z. XXXX/X, O., žalobcovia v 4. a v 5. rade zastúpení splnomocnencom: A3 advokátska kancelária, s. r. o., so sídlom Partizánska 25, Trenčín, IČO: 36 735 311, proti žalovaným: 1. Piešťanské stavebné bytové družstvo, so sídlom Ružová 8, Piešťany, IČO: 00 678 953, zastúpeného splnomocnencom: RS legal, s. r. o., so sídlom Žilinská cesta 130, Piešťany, IČO: 36 864 358, a 2. Mesto Piešťany, so sídlom Námestie SNP č. 3, Piešťany, IČO: 00 612 031, o určenie vlastníckeho práva, o odvolaní žalobcov 1., 2., 3., 6., 7., 8., 9., 10. a 11. proti rozsudku Okresného súdu Piešťany zo dňa 10. septembra 2020, č.k. 14C/49/2017-220, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti zamietnutia žaloby (výrok II.) a v závislom výroku o nároku na náhradu trov konania (výrok III.) **r u š í a v e c m u v r a c i a** na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Rozsudkom napadnutým odvolaním súd prvej inštancie konanie vo vzťahu medzi žalobcami 4. a 5. a žalovanými 1. a 2. zastavil (výrok I.) a vo vzťahu medzi žalobcami 1. až 3., 6. až 11. a žalovanými 1. a 2. žalobu zamietol (výrok II.). O nároku na náhradu trov konania rozhodol tak, že žalovaným 1. a 2. ako spoločne a nerozdielne oprávneným proti žalobcom 1. až 11. ako spoločne a nerozdielne povinným priznal nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu (výrok III.).

2. Svoje rozhodnutie súd právne odôvodnil použitím ust. § 126 ods. 1, § 129 ods. 1, § 130 ods. 1 a § 134 ods. 1 Občianskeho zákonníka, § 137 písm. c), § 144, § 145 ods. 2, § 146 ods. 1 a 2, § 215 ods. 1 a 2, § 216 ods. 1 a 2 CSP, ako aj § 2 ods. 6, § 5 písm. e) a § 23 ods. 2 a 3 zákona č. 182/1993 Z.z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov, keď vzhľadom na dispozitívny úkon žalobcov 4. a 5., ktorí vzali žalobu proti žalovaným späť a s prihliadnutím na výslovný súhlas žalovaného 2. a absenciu nesúhlasu žalovaného 1. s týmto späťvzatím súd konanie v tejto časti zastavil (výrok I.). Na základe vykonaného dokazovania mal súd preukázané, že žalobcovia sú vlastníkami bytov v bytovom dome so súpisným číslom XXXX, postavanom na pozemku parc. č. 889, ako aj spoluvlastníkmi pozemkov zapísaných na LV č. XXXX pre k. ú. O. ako parcely reg. „C“ - parc. č. 889, ktorý je pozemkom pod stavbou a parcela reg. „C“ č. 890/2 - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 470 m², ktorý je podľa katastrálnej mapy a geometrického plánu, na základe ktorého bola táto parcela vytvorená, príslahlým pozemkom. Žalobou sa žalobcovia domáhajú určenia, že žalovaný 1. je vlastníkom pozemku parc. č. 890/1 o výmere 838 m², ktorý je v súčasnosti zapísaný na LV č. XXXX pre k. ú. O. v prospech žalovaného 2. Žalobcovia majú za to, že aj tento pozemok, ktorý bol súčasťou pôvodného pozemku parc. č. 890, predtým pozemku parc. č. 37/7, zo zákona prešiel do vlastníctva právneho predchodcu žalovaného 1.,

a preto jeho skutočným vlastníkom je žalovaný 1., a nie žalovaný 2. Touto žalobou žalobcovia sledujú dosiahnutie zmeny zápisu vlastníctva k predmetnému pozemku v prospech žalovaného 1., čo by malo mať za následok povinnosť žalovaného 1. uzavrieť so žalobcami ako s vlastníkmi bytov v bytovom dome postavenom na pozemku, ktorý bol pôvodne pozemkom s parc. č. 37/7, neskôr pozemkom s parc. č. 890, ktorý bol príľahlým pozemkom k pozemku, na ktorom je postavený predmetný bytový dom, zmluvu o bezodplatnom prevode vlastníctva k tomuto pozemku v prospech žalobcov. Podľa žalobcov žalovaný 1. sa stal vlastníkom predmetného pozemku priamo zo zákona, keďže celý pozemok s pôvodným parc. č. 37/7 bol na základe hospodárskej zmluvy č. HZ 14/1977 zo dňa 27.06.1977 bezodplatne odovzdaný Československým štátom do bezplatného trvalého užívania Stavebnému bytovému družstvu občanov v Piešťanoch, ktoré sa stalo vlastníkom tohto pozemku priamo zo zákona v zmysle § 23 ods. 2 zákona č. 182/1993 Z.z., podľa ktorého práva trvalého užívania pozemku zastavaného domom vo vlastníctve bytového družstva a pozemku príľahlého k tomuto domu, ktoré vzniklo podľa doterajších predpisov, a trvá ku dňu účinnosti tohto zákona, sa mení dňom účinnosti tohto zákona na vlastníctvo bytového družstva, ktoré malo podľa § 23 ods. 3 zákona povinnosť previesť vlastníctvo zastavaného a príľahlého pozemku bezodplatne na vlastníka bytu alebo nebytového priestoru. Právnym nástupcom Stavebného bytového družstva občanov v Piešťanoch sa stal žalovaný 1. K oddeleniu pozemku parc. č. 890/2 o výmere 470 m² z pôvodného pozemku parc. č. 890 o výmere 1.308 m² došlo až v roku 2014 na základe geometrického plánu č. 177/155/2014, teda v čase, keď už skutočným vlastníkom celého pozemku parc. č. 890 bol zo zákona právny predchodca žalovaného 1., a nie žalovaný 2. Nakoľko predmetná žaloba je určovacou žalobou, súd skúmal existenciu naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení, teda či podaná žaloba je vhodný (účinný a správne zvolený) procesný nástroj ochrany práv žalobcov, či sa ňou môže dosiahnuť odstránenie spornosti práva, a či len zbytočne nevyvoláva konanie, po ktorom bude musieť aj tak nasledovať iné (ďalšie) súdne konanie alebo konania. Súd dospel k záveru o nedostatku naliehavého právneho záujmu žalobcov na požadovanom určení, keďže títo žiadali určiť vlastnícke právo pre žalovaného 1., a nie pre seba. Prípadné vyhovie žalobe by v danom prípade vyvolalo minimálne jeden ďalší spor, a teda žalobcovia, ktorí nevzali žalobu späť, neosvedčili dostatočným spôsobom existenciu ich naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení. Pre úplnosť súd poznamenal, že žalobcovia vychádzali z nesprávneho predpokladu, že príľahlý pozemok je pozemok, ktorý svojim umiestnením a rozlohou je totožný s pozemkom s pôvodným parc. č. 37/7, prípadne parc. č. 890, a že preto žalovaný 1. by mal byť vlastníkom aj pozemku parc. č. 890/1, neskôr oddeleného od pôvodného pozemku parc. č. 890. Súd zdôraznil, že príľahlým pozemkom na účely zákona č. 182/1993 Z.z. nie je akýkoľvek pozemok o akejkoľvek výmere iba preto, že podľa katastra nehnuteľností bezprostredne susedí s pozemkom, na ktorom je postavený bytový dom. Zo spisu je nepochybné, že žalobcovia už sú vlastníkmi príľahlého pozemku zapísaného v katastri nehnuteľností ako parcela reg. „C“ č. 890/2, a aj keby nedošlo k jeho odčleneniu od pôvodného pozemku parc. č. 890, príľahlým pozemkom na účely zákona č. 182/1993 Z.z. by nebol celý pozemok s pôvodným parc. č. 890, ani parc. č. 37/7, a aj z tohto dôvodu je žaloba nedôvodná. Aj keby súd žalobe vyhovel, žalovaný 1. by nebol povinný podľa § 23 ods. 2 zákona č. 182/1993 Z.z. bezodplatne previesť vlastnícke právo k tomuto pozemku v prospech žalobcov, keďže tento nie je podľa katastrálnej mapy a GP, na základe ktorého táto parcela (890/1) vznikla, príľahlým pozemkom, nakoľko tento iba bezprostredne susedí s príľahlým pozemkom parc. č. 890/2, ktorý už je v spoluvlastníctve žalobcov. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1, § 256 ods. 1 a § 257 CSP vzhľadom na to, že žalobcovia 4. a 5. procesne zavinili zastavenie konania a ostatní žalobcovia boli v spore plne neúspešní, súd priznal obom žalovaným nárok na náhradu trov konania voči žalobcom, keď nezistil existenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa pre výnimočné nepriznanie náhrady trov konania podľa § 257 CSP.

3. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podali v zákonnej lehote odvolanie žalobcovia 1., 2., 3., 6., 7., 8., 9., 10. a 11., ktorí navrhli rozsudok v napadnutej časti zamietnutia žaloby zmeniť a žalobe vyhovieť, prípadne rozsudok v napadnutej časti zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Poukázali na to, že súd prvej inštancie si sám odporuje v odôvodnení svojho rozsudku, keď z predložených dôkazov, ktoré predložili, vyplýva, že na základe hospodárskej zmluvy č. HZ 14/1977 zo dňa 27.06.1977 medzi Československým štátom zastúpeným Mestským národným výborom v Piešťanoch ako odovzdávajúcim a Stavebným bytovým družstvom občanov v Piešťanoch (právnym predchodcom žalovaného 1.) ako preberajúcim a zápisnice o odovzdaní národného majetku zo dňa 27.06.1977 došlo k odovzdaniu národného majetku do trvalého užívania, pričom obyvatelia bytovky č. 1 užívali túto parcelu nepretržite už počas bytovej výstavby na základe stavebného povolenia zo dňa 31.08.1977, ktorá prebiehala svojpomocne. Odvolatelia sú v súčasnosti držiteľmi a užívateľmi pozemku parc. č. 890/1 - zastavané plochy a nádvoria o celkovej výmere 838 m², zapísaného na LV č. XXXX vo

vlastníctve Mesta O., ktorý bezprostredne susedí s pozemkami parc. č. 890/2, 889 a bytovým domom súp. č. XXXX na Ul. Sv. Z. X v O.. Hoci súd v odôvodnení rozhodnutia uviedol, že najprv naliehavý právny záujem na určení vlastníckeho práva, pričom tento u žalobcov nezistil a uviedol, že ďalšie dôkazy neskúmal, napriek tomu v ďalších bodoch odôvodnenia tieto dôkazy rozoberal a hodnotil, hoci ich hodnotiť nemal. Odvolatelia neuznávajú a popierajú zapísané katastrálne vlastníctvo žalovaného 2. k pozemku parc. č. 890/1, zápis vlastníctva tohto pozemku v prospech žalovaného 2. považujú za mylný a odporujúci právnomu stavu, osobitne v nadväznosti na zadovážené listinné dôkazy, ktoré predložili súdu, a ktoré súd žiadnym spôsobom relevantne nevyhodnotil. Podľa odvolateľov vzhľadom na to, že ich držba a užívanie predmetného pozemku trvá od začatia užívania bytov v bytovom dome a s prihliadnutím na všetky okolnosti tohto prípadu ide o držbu oprávnenú, ak by prebehol zápis vlastníckeho práva v prospech žalovaného 1., ten by tento pozemky musel previesť na vlastníkov (predtým užívateľov bytov v bytovke č. 1) - žalobcov v zmysle zákona č. 182/1993 Z.z. Poukázali na to, že hospodárska zmluva bola nepochybne uzavretá podľa § 70 Hospodárskeho zákona a podľa § 10 ods. 4 vyhlášky č. 156/1975 Zb., a je teda zrejmé, že predmetná zmluva založila právo trvalého užívania k pozemku. Hospodárska zmluva je v súčasnosti stále platná a účinná, pričom nebola zrušená. Na právny vzťah založený hospodárskou zmluvou je potrebné aplikovať aj ustanovenia ďalších právnych predpisov prijatých po významných spoločensko-politických zmenách po roku 1989. Je zrejmé, že tento právny vzťah vonkoncom nezanikol, ale prešiel len transformáciou. Poukázali na to, že predmetný pozemok ako predmet hospodárskej zmluvy neprešiel dňom účinnosti zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí ex lege do vlastníctva Mesta O. ako žalovaného 2. (§ 3 písm. c/). Ďalej zdôraznili, že inštitút trvalého užívania stratil v nových politických, ekonomických, spoločenských a právnych pomeroch v ponovembrovom období svoje opodstatnenie, osobitne s ohľadom na ústavný princíp rovnakého zákonného obsahu a ochrany vlastníckeho práva všetkých vlastníkov. Preto bolo potrebné vzťahy trvalého užívania vzniknuté v minulosti transformovať v súlade s Ústavou SR, Občianskym zákonníkom, ako aj ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi. Na transformáciu právneho vzťahu trvalého užívania, predmetom ktorého je pozemok, je v nadväznosti na § 18 ods. 4 zákona o správe majetku štátu nutné aplikovať § 23 ods. 2 a 3 zákona č. 182/1993 Z.z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov. V zmysle citovaných ustanovení zákona o vlastníctve bytov sa trvalé užívanie pozemku (ako pozemku v tom čase príslušného) zmenilo k 01.09.1993 na vlastníctvo Piešťanského stavebného bytového družstva - žalovaného 1. s tým, že toto bolo povinné následne pozemok previesť vlastníkom bytov do vlastníctva bezodplatne. Žalovaný 1. si však ku dnešnému dňu svoju povinnosť nesplnil, čo má pre žalobcov negatívne právne následky, pričom žalovaný 1. si túto povinnosť nemohol splniť z dôvodu, že ako vlastník nebol evidovaný v príslušnom katastri nehnuteľností. Keďže žalovaný 1. nepodal žalobu voči Mestu Piešťany, museli sa tejto iniciatívy chopiť vlastníci bytov, teda odvolatelia, u ktorých tento naliehavý právny záujem na určení vlastníckeho práva existuje.

4. Žalovaní 1. a 2. sa k podanému odvolaniu písomne nevyjadrili.

5. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie podali včas oprávnené osoby - strany sporu (§ 359 a § 362 ods. 1 CSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný (§ 355 ods. 1 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie mu predchádzajúce v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379 a § 380 CSP) a dospel k záveru, že odvolanie je dôvodné, pretože rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné v napadnutej časti a v závislom výroku o nároku na náhradu trov konania zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

6. Predmetom konania vedeného na súde prvej inštancie pod sp. zn. 14C/49/2017 je určenie, že nehnuteľnosť vedená v katastri nehnuteľností na LV č. XXXX, pre okres Piešťany, obec O., k. ú. O. ako pozemok parc. č. 890/1 o výmere 838 m², druh pozemku zastavané plochy a nádvoria, je vo výlučnom vlastníctve žalovaného 1. Rozsudkom napadnutým odvolaním súd prvej inštancie konanie vo vzťahu medzi žalobcami 4. a 5. a žalovanými 1. a 2. zastavil (výrok I.) a vo vzťahu medzi žalobcami 1. až 3., 6. až 11. a žalovanými 1. a 2. žalobu zamietol (výrok II.). O nároku na náhradu trov konania rozhodol tak, že žalovaným 1. a 2. ako spoločne a nerozdielne oprávneným proti žalobcom 1. až 11. ako spoločne a nerozdielne povinným priznal nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu (výrok III.).

7. Predmetom odvolacieho konania je preskúmanie správnosti postupu a rozhodnutia súdu prvej inštancie v napadnutej časti zamietnutia žaloby a v závislom výroku o nároku na náhradu trov konania.

8. Súd prvej inštancie žalobu žalobcov (okrem žalobcov 4. a 5.) zamietol z dôvodu nedostatku naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení, keďže žalobcovia žiadali určiť vlastnícke právo pre žalovaného 1. a nie pre seba, pričom prípadné vyhovie žalobe by v danom prípade vyvolalo minimálne jeden ďalší spor, a teda žalobcovia, ktorí nevzali žalobu späť, neosvedčili dostatočným spôsobom existenciu ich naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení.

9. Odvolací súd poukazuje na pomerne rozsiahlu rozhodovaciu prax Najvyššieho súdu SR k ustanoveniu § 137 písm. c) CSP (predtým § 80 písm. c) O.s.p., ktorá je rovnako použiteľná), z ktorej možno vyvodiť nasledujúce závery:

10. Právny záujem musí byť naliehavý v tom zmysle, že žalobca v danom právnom vzťahu môže navrhovaným určením dosiahnuť odstránenie spornosti a ochranu svojich práv a ochránených záujmov. Záver súdu o (ne)existencii naliehavého právneho záujmu žalobcu predpokladá posúdenie, či podaný určovací návrh je vhodným (správne zvoleným a prípustným) procesným nástrojom ochrany jeho práva alebo návrhom, ktorý spornosť neodstraňuje a len zbytočne vyvoláva konanie, po ktorom bude musieť aj tak nasledovať ešte iné konanie (sp. zn. 4 Cdo 136/2009).

11. Právny záujem na určení je daný predovšetkým tam, kde by bez tohto určenia bolo právo žalobcu ohrozené, alebo kde by sa bez tohto určenia jeho právne postavenie stalo neistým (R 17/1972).

12. Pri skúmaní existencie naliehavého právneho záujmu ide o posúdenie, či podaná žaloba je vhodný (účinný a správne zvolený) procesný nástroj ochrany práva žalobcu, či sa ňou môže dosiahnuť odstránenie spornosti práva, a či snáď len zbytočne nevyvoláva konanie, po ktorom bude musieť aj tak nasledovať iné (ďalšie) súdne konanie alebo konania. Naliehavý právny záujem je spravidla daný v prípade, ak by bez tohto určenia bolo právo žalobcu ohrozené alebo ak by sa bez tohto určenia stalo jeho právne postavenie neistým. Za nedovolenú možno považovať určovaciu žalobcu, pokiaľ neslúži potrebám praktického života, ale len k zbytočnému rozmnožovaniu sporov; ak však určovacia žaloba vytvára pevný právny základ pre právny vzťah účastníkov sporu, je prípustná aj napriek tomu, že je možná (prípadne) i iná žaloba (sp. zn. 5 Cdo 31/2011, 4 Cdo 89/2007).

13. Treba zdôrazniť, že nejde o určovaciu žalobu samu, ale o to, čoho sa (akého určenia) sa žalobca domáha a z akých právnych pomerov vychádza. Naliehavý právny záujem sa teda viaže na konkrétny určovací petit (to, čoho sa žalobca v konaní domáha) a súvisí s vyriešením otázky, či sa žalobou s daným určovacím petitom môže dosiahnuť odstránenie spornosti žalobcovho práva alebo neistoty v jeho právnom vzťahu; záver súdu o (ne)existencii naliehavého právneho záujmu žalobcu predpokladá teda posúdenie, či podaná žaloba je procesne prípustným nástrojom ochrany jeho práva, a či snáď spornosť neodstraňuje a len zbytočne vyvoláva konanie, po ktorom bude musieť aj tak nasledovať iné konanie (sp. zn. 3 Cdo 112/2004, 4 Cdo 49/2003, 3 Cdo 53/2007).

14. Naliehavosť právneho záujmu je v tom smere, že žalobca nemá možnosť domáhať sa ochrany svojich práv a oprávnených záujmov iným procesným spôsobom, a že existujúca rozpornosť právneho vzťahu medzi účastníkmi môže byť odstránená práve len podanou žalobou s petitom určovacím (sp. zn. 6 Obo 232/2007).

15. K uvedenej otázke zaujal stanovisko i Ústavný súd SR v náleze sp. zn. II.ÚS 137/2008, ktorý uviedol, že taká interpretácia a aplikácia ust. § 80 písm. c) O.s.p., ktorá vo svojich dôsledkoch znemožňuje poskytnutie súdnej ochrany postupom podľa tretej, resp. štvrtej časti Občianskeho súdneho poriadku v otázke patriacej do primárnej právomoci všeobecných súdov, je popretím samotnej podstaty základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, ako aj obdobného práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane základných práv a slobôd.

16. Predmetná otázka bola riešená i v rozhodovacej činnosti Najvyššieho súdu ČR, ktorý v rozhodnutí sp. zn. 28 Cdo 2938/2010 uviedol, že účelom určovacích žalôb podľa § 80 písm. c) O.s.p. je vyriešiť právny vzťah účastníkov, v rámci ktorého je potrebné naisto rozhodnúť, či určité právo existuje. V rozhodnutí sp. zn. 22 Cdo 797/2000 Najvyšší súd ČR poukázal na to, že naliehavý právny záujem na určení neplatnosti zmluvy môže mať i osoba, ktorá nie je účastníkom zmluvy, ak by vyhovie takejto žalobe mohlo mať priaznivý dopad na jej právne postavenie.

17. S prihliadnutím na vyššie uvedené odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie nesprávne posúdil otázku (ne)existencie naliehavého právneho záujmu žalobcov na požadovanom určení. Žalobcovia tak v podanej žalobe, ako i počas sporu odôvodnili, prečo sa domáhajú určenia vlastníckeho práva pre žalovaného 1., čo zhrnul i prvoinštančný súd v bodoch 34. až 36. odôvodnenia napadnutého rozsudku. Žalobcovia teda odôvodnili, prečo sa domáhajú určenie vlastníckeho práva v prospech žalovaného 1., odôvodnili ohrozenie ich záujmov a neisté postavenie bez požadovaného určenia, pričom v prípade vyhovenia žalobe už na základe tejto žaloby môže dôjsť k odstráneniu spornosti a nemusí dôjsť k ďalšiemu konaniu (sporu), pokiaľ by podľa žalobcami tvrdeného stavu žalovaný 1. dobrovoľne plnil.

18. Podľa názoru odvolacieho súdu žalobcovia nemajú možnosť domáhať sa ochrany svojich práv a oprávnených záujmov iným procesným spôsobom a znemožnenie poskytnutia súdnej ochrany v otázke patriacej do primárnej právomoci súdov, by bolo popretím samej podstaty základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, ako aj obdobného práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane základných práv a slobôd.

19. S prihliadnutím na vyššie uvedené odvolací súd narozdiel od súdu prvej inštancie dospel k záveru o danosti naliehavého právneho záujmu žalobcov na požadovanom určení.

20. Odvolací súd v tomto štádiu konania nehodnotí vecnú opodstatnenosť, dôvodnosť a možnú úspešnosť podanej žaloby, ale vyjadruje sa a posudzuje len otázku existencie naliehavého právneho záujmu žalobcov na požadovanom určení, pričom posúdenie opodstatnenosti a dôvodnosti žaloby bude vecou súdu prvej inštancie po vykonaní navrhnutých dôkazov.

21. K poznámke súdu prvej inštancie, že i v prípade vyhovenia žalobe by žalovaný 1. nebol povinný podľa § 23 ods. 3 zákona č. 182/1993 Z.z. bezodplatne previesť vlastnícke právo k pozemku v prospech žalobcov na základe toho, že uvedený pozemok nie je príľahlým pozemkom, odvolací súd udáva nasledovné:

22. V zmysle ust. § 2 ods. 6 zákona č. 182/1993 Z.z. je príľahlým pozemkom pozemok patriaci k domu, na ktorom sa nachádzajú oplotené záhrady a stavby, najmä oplotenia, prístrešky a oplotené nádvoría. Pre ustálenie pojmu „príľahlý pozemok“ je významné zistenie, či ide o pozemok, ktorý bol určený na spoločné užívanie, či mal od postavenia stavby slúžiť výlučne tomuto domu a jeho obyvateľom, či sa na ňom nachádzajú nejaké prístrešky, oplotenia a podobne, pričom má ísť o pozemok susediaci so zastavanou plochou pod domom, hoci to nie je jediným kritériom. Rovnako pozemok často môže slúžiť na prístup do bytového domu, ale ani to nemusí byť jediné kritérium. Taktiež nie je možné príľahlý pozemok posudzovať analogicky podľa ust. § 151o ods. 3 Občianskeho zákonníka, keďže tu zákonodarca upravil výslovne otázku zriaďovania vecných bremien na účely prístupu vlastníka k stavbe, avšak v prípade zákona o vlastníctve bytov mienil upraviť vzťah aj k pozemkom, ktoré sa postupom času od vzniku domu v dôsledku spôsobu užívania domu a jeho okolia pôvodne nájomcami a neskôr vlastníkmi bytov, môžu považovať za príľahlé. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na uznesenia Ústavného súdu SR sp. zn. III.ÚS 589/2012 a II.ÚS 649/2013.

23. Vzhľadom na to, že súd prvej inštancie v dôsledku nesprávneho právneho posúdenia v otázke existencie naliehavého právneho záujmu žalobcov na požadovanom určení nevykonal navrhované dôkazy a s prihliadnutím na dôvod zamietnutia žaloby nie je účelné doplniť dokazovanie odvolacím súdom, odvolací súd podľa § 389 ods. 1 písm. c) CSP rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti zamietnutia žaloby a v závislom výroku o nároku na náhradu trov konania zrušil a podľa § 391 ods. 1 CSP vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

24. Povinnosťou súdu prvej inštancie v ďalšom konaní bude na základe vykonaných navrhnutých dôkazov tieto vyhodnotiť a posúdiť uplatnený nárok žalobcov, následne vo veci opätovne rozhodnúť, pričom svoje rozhodnutie odôvodní v súlade s ust. § 220 CSP. V novom rozhodnutí rozhodne tak o náhrade trov prvoinštančného, ako aj odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP).

25. Senát krajského súdu uvedené uznesenie prijal pomerom hlasov 3:0, teda jednohlasne.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prevej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).